

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy óra 1 frt — kr.
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előszetheteli helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reclámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Debreczen és az államosítás.

Debreczen, május 30.

(K. B.) Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnapi népeskögyülésében tárgyalta Temesvár köriratát és a vármegyék átiratait, melyeknek tárgyalása közben nagy szabású, élénk vita fejlődött ki s ha a hozott határozattal nem lehetünk is megelégedve, mégis örülünk a felett, hogy a közigazgatás államosításának kérdése oly élénk érdeklődést keltett városunkban s az önkormányzatnak és a választási rendszer fontartásának oly bátor szószólói akadtak. Ezen érdeklődésből és a lefolyt nagy vitából, melynél nagyobb vita régen nem volt Debreczen város közgyülésén, azt következteljük, hogy midőn rákerül a sor a városok közigazgatásának államosítására, Debreczen nem fog gyáván meghunyászkodni, hanem erélyesen fogja hangsúlyozni azon szempontokat, melyeket a városi közigazgatás rendezésének kérdésénél a kormánynak szem előtt kell tartania s erélyesen fog szembe szállani az olyan irányzattal, mely a városok önkormányzatát és a városi polgárság választási jogát olyan formán el akarná kobozni, mint a hogy a vármegyéknek ezen jogait meg akarja semmisíteni boldogtalan emlékeztető Buchnak magyarba oltott hasonmása: Szapáry ő exzellenciája.

Igaz, hogy a debreczeni városi bizottsági tagok között is vannak egynehányan, kik azon a divatos vesszőparipán lovagolnak, hogy a parlamentáris kormányzattal a törvényhatóságok jelen szervezete nem fér össze. De viszont az önkormányzatnak és a választási rendszernek oly lelkes hívei s oly bátor szószólói vannak a bizottsági tagok közt, hogy ezeknek a védelmén megtörik minden olyan abszolutisztikus kísérlet, mely a városokat, a magyarság erős várait, nemzetünk fejlődésének életerős gyökereit, meg akarná fosztani önkormányzati jogaiktól.

Az önkormányzat hívei Debreczen város tegnapi közgyülésén igen szép harcot vívtak. Annak daczára, hogy a győzelem csekély 9 szótöbbséggel a jelenleg uralkodó irányzaté lett, az erkölcsi győzelem mégis az önkormányzat híveivé volt, felhozott érveiket csak tagadták, de meg nem czáfolták, — a miniszteri mindenhatóság híveiből csak az ideges-ség és izgatottság (mindkettő rossz tanácsadó) beszélt, míg az önkormányzat hívei nyugodt higgadsággal s komoly lelkesedéssel vitték és vezették a vitát, melyben ők aratták a babért, ha szám szerint kisebbségben maradtak is. Ezen erkölcsi győzelem ki fog hatni a jövőre is, ki fog hatni azon időre, midőn majd

a városok önkormányzatának megvédéséről lesz szó.

A temesvári körirat nem keltett nagyobb vitát. Egyhangulag hozták azon határozatot, hogy a temesvári kongresszusra városunk is küldjön képviselőket. Csak a felett támadt némi vita, hogy a küldöttség hány tagból álljon? Ez pedig már nem elvi kérdés, csupán a czélszerűség kérdése, — az elvi kérdésben mindnyájan egyetértettek. De már a vármegyék átiratai hatalmas vitát keltettek s egymás után keltek fel a szónokok az önkormányzat védelmére, míg az államosítás hívei közül kevesen vállalkoztak arra, hogy álláspontjukat védelmezzék.

Az önkormányzat hívei határozati javaslatot nyújtottak be. E határozati javaslat körül forgott a vita. Az államosítás barátai tagadták, hogy a vármegyék sorsa a városokat közvetlenül érdekelné. Ilyenformán a rokonságot meg lehetne tagadni még a testvérek közt is. Az önkormányzat hívei nem a mai vármegyei rendszert védelmezték, hanem az önkormányzati elvet és a választási jog fenntartását. Ez utóbbi módosításába (életfogytiglan való választás) bele nyugodnának, de a választási jog elkobzását, mint abszolutisztikus törekvést, ellenzik.

A közgyűlés 9 szótöbbséggel a tanács előterjesztését fogadta el, mely sok tekintetben olyan kitérő jelleggel bír, mint Hajdúvármegye határozata, de a jövőre nézve ígéretet nyújt az iránt, hogy Debreczen városa az államosítás kérdésében felterjesztéssel fog élni. Az elfogadott határozati javaslat tehát valamivel több a semminél, de jóval kevesebb annál, a mit Debreczennek mondani és tenni kellett volna.

Kilencz szótöbbséggel győztek az államosítás hívei. De ha a szavazatok közül levonnók a tisztviselők szavazatát, akkor az államosítás hívei ugyancsak nagy kisebbségben maradtak volna. Érdekes a szavazás eredménye azon szempontból is, hogy ugyanazon jelenségeket tüntette fel, mint az országos pártoknak az állása.

A mint az országos szabadelvű pártban, úgy a debreczeni szabadelvű pártban is számos híve van az önkormányzatnak s ezek tegnap a határozati javaslatra szavaztak, — s a mint az országos mérsékelt ellenzéki párt elfogadja a közigazgatási javaslatot, úgy a debreczeni párt-kivüliek is (kik ugyan nem mondhatók mérsékelt ellenzékinek, de állásuk olyan forma) az államosítás híveivel szavaztak; a tisztviselők pedig — egy-kettő kivételével — szavaztak a parancs-szóra. Jókor hozzászoktatják őket a feltétlen engedelmességhez!

Ismételve gratulálunk a kisebbségnek s bizton reméljük, hogy e kisebbségből jövőre — midőn majd a saját házuk fog égni — többség lesz!

A tegnapi városi közgyűlésnek a közigazgatás államosítására vonatkozó vitáját itt közöljük:

Olvastatik a tárgysorozat 6-ik pontja, Temesvár sz. kir. város körirata, melyben kongresszus tartására hívja föl az önálló törvényhatósági joggal felruházott városokat, hogy megbeszéljék azon teendőket, melyek rájuk várnak, ha az önálló törvényhatósági joggal bíró városok önkormányzatának rendezésére, illetve a városi közigazgatás államosítására is rákerül a sor s adjanak véleményét az iránt, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat milyen alapelvek szerint készíttessék. Temesvár városunkat is föl hívja, hogy e kongresszuson küldöttség által képviseltesse magát.

A jog és pénzügyi bizottság azt véleményezi, hogy nagyon szükséges az ilyen kongresszus tartása; szükséges, hogy a városok közös értekezletet tartsanak s a vonatkozó törvényjavaslat készítésére minél hatékonyabb befolyást gyakoroljanak. Legezésre jobb lenne, ha e kongresszus szeptember hó első felében tartatnék meg s hogy e kongresszuson teljesen szabad nyilatkozatok és előterjesztések történjenek, javasolja a bizottság, hogy a küldöttségbe ne csak tisztviselők, hanem bizottsági tagok is választassanak be. Küldöttségi tagokul a temesvári kongresszusra javaslatba hozza a bizottság a tisztikar részéről Simonffy Imre polgármestert, Kovács Sándor t. ügyészt s Zöld Mihály t. tanácsnokot, — a bizottsági tagok részéről pedig Dr. Király Ferencz, Komlóssy Arthur és Nemes Kálmán urakat.

A városi tanács hozzájárul e javaslatához s felhatalmazást kér az iránt, hogy a kongresszusra vonatkozólag előmunkálattal tessen s ezt megküldhesse a városoknak.

Kovács József kifogásolja, hogy a küldöttség összeállításánál mellőztetett a függetlenségi és 48-as párt, mely a közigazgatás államosítását és a választási rendszer eltörlését ellenzi. Javasolja, hogy a küldöttségbe 7-ik tagul Kiss Albert választassék be.

Simonffy Imre helyesli Temesvár közönségének föl hívását. Helyesli azt is, hogy a temesvári kongresszuson Debreczen küldöttségileg képviseltesse magát. 1888-ban hasonló közös értekezletre gyűltek össze a regále-megváltás ügyében a városok küldöttei. Természetes, hogy a temesvári konferencia munkálata nem lehet irányadó a város közönségére nézve, de e munkálattal bizonyára kihatással fog birni az országra és a kormány által benyújtandó törvényjavaslatra. Nézete szerint azonban elég lenne a temesvári kongresszusra csupán 2 tagot küldeni, mert a kongresszuson minden szab. kir. városnak csak 1—1 szavazata lesz. Azt okvetlenül szükségesnek tartja, hogy a városi t. ügyész benne legyen a küldöttségben, mert az ilyen konferenciákon a t. ügyészekre várnak a legfontosabb szerep. Helyteleníti, hogy a temesvári köriratban nem állapított meg, hogy az egyes városok hány tagból álló küldöttséggel képviseltessek magukat a kongresszuson.

Kovács Sándor t. ügyész elegendőnek tartaná, ha csupán maga a polgármester menne el a kongresszusra.

Komlóssy Arthur előre bocsátva, hogy ilyen éles elválasztó vonal, mint most, még nem húzattott a városi és vármegyei törvényhatóságok közt, a mellett érvel, hogy a küldöttségbe bizottsági tagok is választassanak be. A városi közigazgatás rendezéséről készített törvényjavaslatban szó lesz a bizottsági tagok jogainak gyakorlásáról is, szükséges tehát, hogy a kongresszusban ne csak tisztviselők, kik ma még választott tisztviselők, hanem a bizottsági tagok is résztvegyenek. E szempont vezette a jog- és pénzügyi bizottságot, midőn javaslatát megtette. Nézete szerint a kongresszus — a bizottsági tagok részvétele nélkül — fából készült vaskarika lenne.

Gróf Dégenfeld József beleegyezik bármelyik módozatba s föl hívja a bizottsági tagokat, hogy szavazással döntsék el a kérdést.

Kiss Albert azt kérdezi, hogy benne foglaltatik-e az az előterjesztésben, hogy a küldöttségi tagok eljárásukról s a kongresszus eredményéről jelentést tartoznak tenni a közgyűlésnek? Ha ez benne foglaltatik, akkor ő belenyugszik abba, hogy a temesvári kongresszuson csupán két küldöttségi tag képviselje városunkat.

A közgyűlés többsége elveti a jog- és pénzügyi bizottság, illetve a tanács javaslatát s úgy határoz, hogy a temesvári kongresszuson két küldöttségi tag képviselje városunkat. Küldöttségi tagokul megválasztatnak Simonffy Imre polgármester és Kovács Sándor ügyész, kik eljárásukról annak idejében jelentést tartoznak tenni a közgyűlésnek.

Olvastatnak a vármegyék átiratai. Szabolcs-, Alsófehér-, Hont-, Zemplén-, Csanád- és Csongrádvármegyék az iránt keresték meg városunk közönségét, hogy Debreczen város közönsége is intézzen föliratot az országgyűléshez az önkormányzat és a választási rendszer érdekében; ellenben Somogy- és Szatmárvármegyék átiratai arra szólítják föl városunk közönségét, hogy a közigazgatás államosítása és a kinevezési rendszer behozatala mellett írjon föl.

A jog- és pénzügyi bizottság azt véleményezi, hogy miután a vármegyei közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat a városokat közvetlenül nem érinti (?), s miután az államosítás kérdéséről a közvetlenül érdekelt vármegyék maguk is különfeleképen nyilatkoztak: ezen átiratokat a közgyűlés egyszerűen vegye tudomásul.

A városi tanács ezen véleményt azon pótlással ajánlja elfogadásra, hogy értesítsék a belügyminiszter arról, hogy Debreczen város közönsége a temesvári kongresszuson képviseltetni fogja magát, valamint arról, hogy Debreczen város közönsége a városi közigazgatás rendezésére vonatkozólag annak idejében tüzetes fölterjesztést fog tenni.

Kovács Gábor nem fogadja el a tanács előterjesztését. A vármegyei közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat nem áll oly messze a városoktól, a mint állítják. Nem fogadja el azért sem, mert a közigazgatási törvényjavaslat tulajdonképpen nem egyéb, mint az önkormányzat megsemmisítése. Elismeri, hogy sok hibája van a mai közigazgatásnak, de e hibákon a közigazgatási törvényjavaslat nem segít, míg az önkormányzatot meg fogja semmisíteni. E törvényjavaslat a kormányközegekre biz minden közigazgatási teendőt s ennek a következménye nem az lesz, hogy a közigazgatás megjavul, hanem az, hogy a kinevezett tisztviselők — a mint ezt Tisza is bevallotta — föltétlenül rendelkezésére fognak állani a kormánynak.

Számos aláírással ellátott határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy Debreczen város közgyűlése oly értelmű föliratot intézzen a képviselőházhoz, hogy a benyújtott közigazgatási törvényjavaslat mellőztessék, s utasítsák a kormányt oly közigazgatási javaslat benyújtására, mely

a választási rendszert és az önkormányzati jogokat föntartja.

A szépen megokolt, s terjedelmes határozati javaslat felolvastatván, Ármós Bálint hosszabb beszédben kél védelmére a közigazgatás államosításának és a kinevezési rendszernek. Kijelenti, hogy ő barátja az állami közigazgatásnak. (Fölkiáltások: fájdalom!) Nem törekedett soha arra, hogy meggyőződése árán népszerűséget vásároljon magának, mint azok teszik, kik nagy zajt csapnak a közigazgatási törvényjavaslat ellen. (E kitétel az ellenzéki lapokra, tehát mi reánk is vonatkozott. Hanem megnyugtathatjuk Ármós Bálint urat: a nagy zaj még csak ezután fog következni. Eddig még csak suttogás volt a hírlapok akeziója, — a mennydörgés csak ezután következik! Szerk.) Ő meggyőződésből barátja az államosításnak és nem önérdékből, nem is szolgál meghunyászkodásból, mert ő a hatalomnak uszályhordozója soha sem volt, tiszti állást sem foglalt el soha, nem is aspirál tiszti állásra. Barátja az államosításnak azért, mert jó közigazgatásunk csak akkor lesz, ha a tisztviselők állása úgy alulról, mint felülről biztosítottatik. S ez csak kinevezés útján érhető el. Frázisnak tartja azt, hogy az állami közigazgatás megöli az önkormányzatot. Lehet önkormányzat állami közigazgatás mellett is. A kinevezett tisztviselők felelősek lesznek eljárásukért, s a törvényhatóságok ellenőrzése alatt állanak. A közigazgatási törvényjavaslat az önkormányzatnak még több jogot biztosít, mint a mennyi joga eddig volt. A választási rendszer a múltban sem védte meg az önkormányzatot. Ennek bizonyítására érdekes adomákat hoz föl a régi megyei életből. Elmondta például, hogy Bihar megyében egy kormánybiztos kész lett volna a megyei ellenzék vezérfőnökének mind a 32 fogát kihuzatni. (E célra ma nem lenne szükség kormánybiztosra, — megtenné azt Dézsy Lajos, a jeles fogász is! Szerk.) Nézete szerint az önkormányzat és állami közigazgatás nem állanak szoros kapcsolatban egymással. Bevallja, hogy kezdetben neki is voltak a közigazgatási törvényjavaslat ellen aggodalmi. De midőn megismerkedett a törvényjavaslatl, annak intenczióival, s midőn figyelemmel kísérte a javaslatnak a közigazgatási bizottságban lefolyt hosszu tárgyalását: azon meggyőződésre jutott, hogy nem olyan fekete az ördög, a minőnek látszik. Ebből a törvényjavaslatból még — egy kis csiszolással — igen üdvös törvény válhatik. A kormány most a mi testünkbeli való test és vérünkbeli való vér, — s nagy érdekében áll a kormánynak, hogy a kinevezett tisztviselők visszaéléseit el ne kövessenek. A tisztviselők függetlenségét biztosítani fogja a szolgálati pragmatika, s ha a fegyelmi választmányban a bizottsági tagoknak biztosítottatik a tulsuly, akkor azok a közigazgatást ellenőrizhetik. Hasonlóképpen biztosítja a bizottsági tagok jogait a közigazgatási bíróság megalakítása. A kinevezési rendszert határozottan jobbnak tartja a mainál, midőn felülről is, alulról is függnek a tisztviselők. A közigazgatási javaslatnak azon pontjai, melyek ellen neki is aggályai voltak, már jó részt megkorrigáltak, vagy pedig megkorrigálhatók lesznek a képviselőház tárgyalásain. A föliratot már azért sem pártolhatja, mert annak ma már a törvényjavaslat sorsára semmi befolyása nem lenne; de nem pártolhatja a tanács előterjesztését sem, hanem azt indítványozza, hogy az átiratok egyszerűen vétessenek tudomásul.

Márk Endre mindazon példák, melyeket Ármós Bálint felhozott, azt látja, hogy a közigazgatás államosítása nem helyes. Ármós Bálint maga is ördögöt lát a közigazgatási javaslatban, csak hogy nem látja azt teljesen feketének, szülő azonban — még a debreczeni viszonyokból folyólag is — teljesen feketének látja azt. Tiltakozik Ármós Bálintnak azon állítása ellen, hogy a határozati javaslat beadói zajt a karnak csapni. Midőn Debreczenben arról volt szó, hogy a rendőrtiszteket ezután a főispán nevezze ki, szülő a kinevezés mellett foglalt állást; most azonban belátja, hogy

a rendőrtiszteket kinevezése a kinevezési rendszernek mintegy előkészítője volt. Ugyanazon sors várakozik a városokra is, mint a vármegyékre. A városok jogait is folyton nyirbálják, úgy, hogy tiszta belügyi kérdésekben is a miniszter akar parancsolni. (Felkiáltások: Igaz! Ugy van!) A városok tehát nagyon is érdekelve vannak a közigazgatási törvényjavaslat által. A kit az önérdék vezet, azzal tehet leghasznosabb szolgálatot a kormánynak, ha rászavaz a javaslatra. A tisztviselőket eddig is felelősségre vonhatta a kormány, de sok minden dolgot elengedtek a jó szolgálatokért. (Felkiáltások: Igaz! Ugy van!) Elfogadja a határozati javaslatot, s a vármegyék átiratait pártolólág kéri tudomásul vétetni.

Ármós Bálint személyes kérdésben emel szót, s kijelenti, hogy a zaj csapást nem a beadványra értette, hanem a hírlapi zajongásokra. (Köszönjük szépen a bókot, mely azt bizonyítja, hogy az ellenzéki lapok köteleességüknek eleget tesznek! Szerk.)

Dr. Kola János a mellett érvel, hogy a felelős parlamentáris kormányzattal nem egyeztethető össze a vármegyék mai szervezete. Ha parlamenti kormányt akarunk, akkor annak közegei hajtsák végre a törvényt, mert miként legyen felelős a kormány, ha valamely vármegyene nem engedelmeskedik? Ezen elvi álláspontból kifolyólag ő az államosítás barátja. Az ellenőrzési jog, s a belügyekben való intézkedés joga ezután is megmarad a törvényhatóságoknak, — az államosítás tehát nem sérti az önkormányzatot. Javasolja, hogy minden további vitaközlés nélkül fogadják el a tanács előterjesztését.

Kovács József kijelenti, hogy az ő elvi álláspontja egészen más, mint az előtte szóló. Debreczennek nyilatkoznia kell a kérdésben, mely őt közelről érdekli. A mai választási rendszert nem tartja jónak, de a kinevezési rendszert se jobb, e mellett is történhetik akármennyi visszaélés. A választási jogot könnyelműen nem szabad földadnunk, mert ugyan mi joga marad a népnek, ha ezt is elveszik tőle? Rámutat a külföldi szocialis mozgalmakra, melyeknek oka abban keresendő, hogy a nép a jogoktól meg van fosztva. A választási rendszer szintén biztosítja a tisztviselők függetlenségét, mert a jó tisztviselőt minden tisztujtáson ismét szívesen megválasztják. Az a korszak, melyet a közigazgatás államosítása teremteni fog, a Bach-korszak másolata lesz, e korszak visszatérését pedig nem lehet óhajtánunk. Elfogadásra ajánlja a benyújtott határozati javaslatot.

Gróf Dégenfeld József kifogásolja Kovács Józsefnek azon demagóg hangú kijelentését, hogy mi joga marad a népnek? (Ez pedig még oly távol van a »demagóg« hangtól, mint mi fölünk azon kilátás, hogy a közigazgatás államosítása esetén főispánokká neveznek ki bennünket. — Ha a főispán ur a »demagóg« hanggal meg akar ismerkedni, olvassa el Petőfinek »Meltóságos nagy urak, hát hogy vagytok« kezdetű versét! Szerk.) E kijelentés »rosszul veszi ki magát« (ez nem »demagóg« hang ugyan, hanem rosszabb annál, azaz germanizmus. Szerk.) s nem is a néptől veszik el a választási jogot, hanem a bizottsági tagoktól.

Kovács József visszautasítja a »demagóg« kifejezést s kijelenti, hogy közvetve igenis a néptől veszik el a választási jogot.

Komlóssy Arthur jobb ügyhöz méltó hevességgel és tüzzel kél védelmére a tanács előterjesztésnek. Nagyon »megye szaga«-nak tartja az egész vitát; ő előtte mindig Debreczen város érdeke a fő, azért nagyon csodálkozik rajta, hogy midőn a temesvári köriratról volt szó, mely Debreczen közvetlenül érdekelte, azon könnyedén átsiklottak, míg e kérdés felett, mely nem akut kérdés, nincs a szőnyegen, oly hosszú ideig elvitáznak. Rátámad Kiss Albertre, hogy politikai czélzattól ő hozta e kérdést ide, holott Kiss Albert itt nem országgyűlési képviselő, hanem városi bizottsági tag. Politikai elhatározás kifolyásának tartja az egész vitát, a mit nem helyeselhet. Ott van a képviselő-

választás, ott van a helye az ilyen pártusáknak. E városnak nem az az érdeke, a mit a határozati javaslat proponál. Ha a megyéknek nem fáj, miért fáj nekünk? Miért írunk mi fel a vármegyék mellett, azok akarata ellenére? Ha majd a városok ügyéről lesz szó, akkor lesz helye a vitának. Pártolja a tanács előterjesztését.

Kiss Albert kénytelen kijelenteni, hogy felreértették úgy a benyújtott határozati javaslatot, mint az ő előbbi szavazatát. A gyadusításra nem reflektál. A mi az Ármós Bálint és Dr. Kola János beszédeit illeti, ők mindketten feltételekhez kötötték nyilatkozataikat. Mindketten több feltételtől tették függővé, hogy megnyugosznak-e a közigazgatás államosításában. Ez tehát csak föltételes, reménybeli dolog. A parlamentizmus, melyre többen hivatkoztak, nem követeli az önkormányzatnak ily nagy mérvű megcsönkítését, mint a közigazgatási törvényjavaslat tervezi. Az önkormányzati jogok már is csekélyek és még inkább meg akarják azokat csönkíteni. A nélkül, hogy a demagógok lennének, kimondhatjuk, hogy ma-holnap túrni és fizetni: ebből fog állani a jog. Szólok nem két védelmére a mai megyének. A határozati javaslat nem is erről szól, hanem az önkormányzat és választási jog fentartásáról. Kellő kvalifikáció s szolgálati pragmatika mellett az életfogytiglan való választás biztosítja a tisztviselő függetlenségét. A választás sokkal cselzerűbb a kinevezésnél, mert a miniszter nem ismerheti úgy az alkalmas tisztviselőt, mint a nagy közönség. A mi a temesvári kongresszust illeti, szülő nem óhajtott, hogy a küldöttség állás foglalása által a város közönsége a maga véleményében korlátozva legyen. De ennél sokkal nagyobb súlylyal bír a mai tárgyalás. 1868 óta mindig csorbították a választási és önkormányzati jogot, — most meg nagyobb mérvben akarják csorbítani s ha a vármegyei közigazgatás államosíttatni fog: a sor rákerül a városokra. Szólok belenyugodnak a törvényjavaslatba, ha biztosítva lenne Magyarország alkotmányos élete. Ugye de ki áll jól a jövőről?! Hajdan, ha a megyei tisztviselő a törvénytelen rendelet végrehajtásának megtagadása miatt üldözött, vagy börtönbe vetették, vigasztalja azon tudat, hogy hazája törvényeiért szenved, — ezentúl azonban, ha a törvénytelen rendeletet végrehajtani vonakodik: zendülő, lázadó lesz a neve. — Egyéni meggyőződésből, mint az önkormányzat híve, pártolja a határozati javaslatot.

Könyves Tóth Kálmán azon nézetben van, — hogy a választási a kor igényei szerint módosítandó, de földadni nem szabad. Az életfogytiglan való választás biztosítja a tisztviselő függetlenségét. Pártolja a határozati javaslatot.

Simonffy Imre a felhozott aggodalmakra nem lát okot, mert a miniszterelnök kijelentette, hogy a városok önkormányzata minél szélesebb lesz. — A vármegyék maguk óhajtnak az államosítást, tehát mi miért ellenezzük azt? A mai vármegyék külföldben sem illenek a parlamentaris kormányzat keretébe. A magyar nemzeti állam eszméje követeli az államosítást. A mohácsi vésztől a kiegyezésig tulajdonképpen nem is existált magyar állam. (Ha e vakmerő történelmi fallációt egy matrandus deák mondaná, megbuktatná a históriából. Szerk.) A kinevezési rendszer mellett az olyan urfiakból, a kik nem tanulnak, nem lesznek tisztviselők, hanem elküldik őket az éke szarvához. (Kivéve azokat, kik jól tudnak táncolni, mert azokat az asszonyi protekció hivatalba juttatja. Szerk.) Elfogadásra ajánlja a tanács előterjesztését.

Óry Mihály kijelenti, hogy nem tartja magyar embernek azt, a ki önként mond le a választási jogról.

Gróf Dégenfeld József e kijelentést visszautasítja, mert az államosítás barátjai is magyar emberek. (Annál csunjabban, hogy a Bach-korszak hagyományaiért lelkesednek! Szerk.) Figyelmezteti Óry Mihályt, hogy tisztelje a mások meggyőződését.

D. u. 2 órakor a főispán szavazás alá bocsátja azon kérdést: elfogadja-e a közgyűlés a tanács előterjesztését, vagy nem?

Igennel szavaztak: Ármós Bálint, Balogh Mihály, Berger Henrik, Bekéssy László, Bészler Károly, Bészler Lajos, Boczkó Sámuel, Bosznay Károly, Csanak József, Csurka János, Ekli Gábor, Fráter Imre, Fried Emil, Fried Leó, Frohner Bernát, Dr. Gajzágó Béla, Geréby Fülöp, Gergely Antal, Hanke Lajos, Hajdu Gyula, Hajdu Ignác, Horváth István, Huber József, Kerekes Géza, Király Gyula, Dr. Király Ferencz, Kiss Károly, Kis Orbán Imre, Knoll Rudolf, Dr. Kola János, Komlóssy Arthur, Kovács Sándor t. ügyész, Kovássy Ferencz, Körner Adolf, Kuczik Gábor, Dr. Magoss György, Máthé Miklós, Dr. Medgyaszay Dezső, Medgyaszay Miklós, Medgyesi Lajos, Medve Kálmán, Mészáros József, Mihalovics István, Nagy Károly, Nánassy Miklós, Nemes Kálmán, Paksy Imre, Popper Alajos, Rácz György, Dr. Sárvary Gyula, Serli Ede, Sesztina Lajos, Simonffy Imre, Steinfeld Antal, Steinfeld Mihály, Szabó Kálmán, Szabó Miklós, Szabó István, Könyves Tóth Antal, Trázszy György, Tüdös József, Zádor Lajos, Zöld Mihály, Vadon Sándor, Varga Ferencz, Váczy János, Vecsey Imre, Vértessy István főjegyző. Összesen **69-en**.

Nemmel szavaztak: Alföldy Gábor, Bakóczy András, Balogh Péter, Bartha Dániel, Bácsi Ferencz, Bácsi László, Beke Mihály, Birinyi János, Burai János, Erdei Pál, Horogh Sándor, Harsányi István, Kálmán András, Kertész Mihály, Kertész János, Keszei József, Kiss Albert, Kiss Bálint, Dr. Kocsár Gábor, Kovács Gábor, Kovács Lajos, Kovács József, Kozma János, Kövesdy János, Dr. Legányi Gyula, Liptay Miklós, Lisztes János, Márk Endre, Ménes András, Molnár Mihály, Mike Ferencz, L. Nagy Bálint, Nagy Gábor, Nemethi Sándor, O. Végh János, Óry Mihály, Pálfi Ferencz, Pásztor János, Pethő István, Polgari András, Polgári Sándor, Pongó Lajos, Rab László, Salánky Ferencz, Sebess György, Somogyi Dániel, Somogyi Pál, Dr. Sz. Szabó József, Szathmári István, ifj. Szathmári István, Szőke János, K. Tóth Kálmán, Tóth János, Jámbor Ferencz, Jámbor István, Jeney József, Vágó Andor, Várady Ferencz, ifj. K. Vértessy István s Vértessy János. Összesen **60-an**.

E szerint a tanács előterjesztése — **9 szótöbbséggel** — elfogadtatott. A határozati javaslat, valamint Ármós Bálintnak azon indítványa, hogy az átiratok csak egyszerűen vétessenek tudomásul, elesett.

Országgyűlés. A képviselőház ülése május 29-én. — A közigazgatási reform tárgyalását tegnap kezdte meg a képviselőház. A pártok valamennyien nagy számmal jelentek meg s Perczel Dezső, a közigazgatási bizottság előadója, ismertette s elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot. Utána a függetlenségi és 48-as párt részéről Szederkényi Nándor szólalt fel s nagy hatású beszédet mondott az államosítás ellen. Nálunk az alkotmányosság alapja — mondá Szederkényi — eddig a megyei önkormányzat volt s ha ezt megsemmisítjük, alkotmányunkat ássuk alá. Az ázsiai állapotokat, melyekkel felhozakodni szeretnek, nem a megyei önkormányzat, hanem a Bach-rendszer idezte elő. Midőn a Bach-rendszer lejtártával Tisza Kálmán került uralomra s minden alkotásan ott volt a kicsinyes párttekinet, csuda-e, ha Sennyey e házban ázsiai állapotokról beszélt? Vajjon a józan észszel összeegyeztethető politika-e az, ha egy nemzet, mely államiságában nem is független, összes erejét egy helyre koncentrálja? S a józan észszel összeegyeztethető-e, hogy az összes hatalmat egy időszakos kormány kezében összpontosítsák? Még ha vitatható volna is az, hogy a kinevezési rendszer jobb közigazgatást terem, a mi speciális viszonyaink akkor sem engedik meg annak behozatalát. Ily körülmények között határozottan visszautasítja az előadónak azon állítását, hogy az új rendszer az önkormányzatnak csak átalakulása és annak jogait nem veszélyezteti. Tizenöt év óta minden törvényben az a törekvés nyilvánult, hogy a kormány hatalma táguljon. Ennek a törekvésnek esik áldozatul a megyei önkormányzat is. A szabad-elvű párt akkor követte el a legnagyobb bűnt,

midőn először hozzájárult a megyei önkormányzat átalakításához, mely a kormány hatalmát megnövesztette. Nem szabad egy ezredéves intézményt egyszerre gyökerestől kitépni és azt igérni, hogy a szabadság biztosítékait tartalmazó javaslatok a jövő napokban fognak következni. Még ha volna oka bizni kormány-ígéretben, akkor sem tarthatná azokat a jelen esetben elegendőknek. Ennélfogva pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, mely hangsúlyozza, hogy a beterjesztett javaslat által alkotmányunk alól annak egyik sarkalatos alapkőve fog kivételni s a magyar törvényhozás segélyével, sőt önkényes megegyezésével törekszenek elérni azt, mire mult századokban az erőszakos önkény is sikertelenül törekedett. Eppen azért indítványozza, határozza el a ház, hogy az államosítási törvényjavaslat a tárgyalás alapjává ne fogadtatik s a kormány utasíttatik, hogy terjeszzen elő oly javaslatokat, — melyek a megyei rendszernek a szabad választás mellett való fentartásával, a közigazgatási bíróság szervezési és tisztviselői szolgálati rendjének és felelősségére vonatkozó szabályozása, továbbá az országos képviselőválasztások tisztaságának és szabadságának biztosítása és a kérvénnyel megtámadott választások kuriai bírósági eldöntése által egy részről a parlament függetlenségét, másrészt a jó közigazgatást és a közszabadságok sértetlen gyakorlását biztosítják. — Gróf Szapáry Gyula a szónyegyen levő javaslat közvetlen folyamánai gyanánt a gyám és gondnoksági, a közigazgatási bírósági és a községi törvényeket jelölte meg, mint melyek közvetlenül fognak következni. Kijelenté, hogy a közigazgatási bíróságról szóló törvény a jelenlegivel egyidejűleg fog életbelépni. Kimondta továbbá a kormány teljes szolidaritását a közigazgatási bizottság által kidolgozott törvényjavaslatra nézve, két pont kivételével, (közgyűlés összehívása, pótagok) melyeket azonban nem tekint olyanoknak, hogy azok viszszaadósítását elvi fontosságának tekintené. — Utolsó szónok Szabó Imre volt, ki, elfogadta a javaslatot.

— Pártunk és az államosítás.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt keddi értekezletén, a melyen Irányi Dániel elnökölt, a párt tagjai tömegesen jelentek meg, a távollevők közül pedig többen üzenték, hogy előre is beleegyeznek a párt értekezletének előre sejtető határozatába. Elnök megnyitván az ülést jelenti, hogy a közigazgatási törvényjavaslatl szemben benyújtandó határozati javaslatot Szederkényi Nándor elkészítette. Ugyancsak az ő indítványára élénk eljenzések között elhatározta az értekezlet, hogy a közigazgatási bizottságban részt vevő tagoknak, Szederkényi Nándornak és Justh Gyulának köszönet szavazzassék buzgalmukért és fáradozásaiért. Ezután Szederkényi Nándor olvasta fel hat. javaslatát, a mely terjedelmesen és kimerítőleg tárgyalja a párt álláspontját a közigazgatási törvényjavaslat kérdésében. Polónyi Géza minden kommentár nélkül előterjeszti a következő indítványokat: 1. a Szederkényi által beterjesztett javaslatot a párt általánosságban elfogadja, végleges megállapítását eszközölje egy bizottság, a mely Irányi Dániel elnökle alatt áll Thaly Kálmán, Justh Gyula, Eötvös Károly és Szederkényi Nándor tagokból. 2. A törvényjavaslatl szemben a párt határozata tekintessék pártkérdésnek. 3. A törvényjavaslat ellen a párt részéről megindítandó vita rendezését az értekezlet az elnökségre bizza. Ezen indítványok közhelyesléssel találkoztak. Támogatólag, felvilágosítólag hozzászóltak Helfi Ignác, Irányi Dániel, Eötvös Károly, Kun Miklós, Szederkényi Nándor, Justh Gyula, Thaly Kálmán, Papp Elek, Isaák Dezső, Bornemissza István, Beniczki Miksa és Horváth Adám. E felszólalások után a párt értekezlete elhatározta, hogy Polónyi indítványait egyhangulag elfogadva, a törvényjavaslatot Szederkényi határozati javaslatával visszautasítja, e kérdés az indítvány értelmében pártkérdésnek tekinti s a törvényjavaslat elleni küzdelmet a párt politikai becsületbeli ügyé-

nek tekinti s a vita vezetésével az elnökséget bizza meg, a közreműködőket belátása szerint választván ki a szükséghez képest.

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt csütörtökön igen rövid értekezletet tartott a párttagok élénk részvétele mellett. Irányi Dániel elnök bejelenti, hogy a kiküldött bizottság letárgyalta Szederkényi Nándor határozati javaslatát s azt minden részében helyeselte. Horváth Ádám jegyző felolvasta a határozati javaslatot, a melyet az értekezlet minden felszólalás nélkül egyhangulag elfogadott s a melyet a jelenlevő tagok nyomban aláírtak. A határozati javaslatnak a képviselőház előterjesztésére Szederkényi Nándor kérésével fel. Ezzel az értekezlet véget ért.

A 48-as kör szerdai értekezletén elhatározta, hogy a közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat fölött tárgyalagos, az ügyhöz méltó emelkedett szellemű nagy vita indíttassék. E célból Ugron Gábor határozati javaslatot fog benyújtani. A vita intézése iránt az elnökség érintkezésbe fog lépni a függetlenségi és 48-as párt elnökségével. A pártkör tagjai igyekezni fognak, hogy a viták alatt minél számosabban legyenek jelen a házban. A részletes vitára nézve Holló Lajost bízták meg a tervezet elkészítésével. Kimondták határozatilag, hogy a közigazgatás kérdésében elfoglalt álláspont a párt közjogi természetű programját nem sértvén, a vélemény szabadságot a kör korlátolni nem kívánja. Holló Lajosnak a bizottság tárgyalásai alkalmával kifejtett buzgó magatartásáért köszönetet mondtak.

A kormánypárt bomlása. A szabadalvúpart elnökénél Podmaniczky Frigyes bárónál a következő képviselők jelentették be a pártból való kilépésüket: Kemény János b., Kemény Endre br., Zeyk Dániel, Zeyk Karoly, Gyürky Ábrahám gr., György Endre, Hannibál József, Domahidy István és Baranyi Ödön. A kilépett képviselők — mint az »O. É.« értesül, egyik párthoz sem fognak csatlakozni és a közigazgatás államotásáról szóló törvényjavaslatot kivéve, egyebekben a szabadalvú párttal fognak szavazni. Baranyi példáját követniök kell, ha csak politikai és erkölcsi reputációjukra adnak valamit, a többi bihari kormánypárti képviselőnek is, a kik Biharmegye emlékeztetés közgyűlésén mindannyian az önkormányzati rendszer föntartása mellett szavaztak.

Ujdonságok.

Városi közgyűlés. Debreczen sz kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap igen látogatott közgyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgya a közigazgatás államotásának kérdése volt, melyet különféle átiratok hoztak szőnyegre. Az e kérdésben kifejtett nagy vitát lapunk más helyén terjedelmesen ismertetjük. A vita, mely a közgyűlés idejének legnagyobb részét igénybe vette, d. e. 3/4 11 órától d. u. 2 óráig tartott s a bizottsági tagok, kik teljesen átérték a tárgy rendkívüli fontosságát, mindvégig kitarítottak. (Mi tegnap — péntek lévén — nem adtunk lapot; felesleges is lett volna ezt tenünk, mert mi sem adhattunk volna tegnap kimerítő tudósítást a vita lefolyásáról, mert a vita éppen a késő déli órákban vett nagy lendületet, — már pedig azt, hogy a tudósító folyton figyelemmel kísérje a vita menetét s a z o n n a l f o g a l m a z z a a tudósítást az ilyen nagy szabású vitáról s ennek dacára el ne kessék a lap, a tudósítás is kimerítő legyen: a debreczeni hírlapok rendelkezésére álló eszközökkel kivinni alig lehet. Mi tehát a helyett, hogy tegnap hezagos tudósítást közöltünk volna, ma közlünk lehetőleg kimerítő tudósítást. S bármennyi időt fordítottunk annak megírására, az egyes beszédeket mégis csak nagyon kivonatossan közölhetjük, de a vita egész folyamata jelezve van tudósításunkban. Szerk.) A közgyűlés többi tárgyai közül röviden fölemlíjük a következőket: Simonffy Sámuel el-

hunyt bizottsági tag emléke jegyzőkönyvileg megörökített. A márczius és aprilis hónapokról szóló polgármesteri jelentés minden megjegyzés nélkül tudomásul vétetett. A város múlt évi zárszámadásának tárgyalásánál több-nyen kifogásolták a jelenlegi könyvvezetési rendszert, Polgári András pedig a ménes föntartását kifogásolta. A zárszámadás különben tudomásul vétetett. A gyámpénztári és városi pénzek, melyek törvényes biztosíték mellett elhelyezhetők nem voltak, 1891. július elsejétől kezdve 3 évre a debreczeni pénztárakban helyeztetnek el, — még pedig felerészben az első debreczeni takarékpénztárban, a másik felerész pedig — egyenlő összegekben — a többi helybeli pénztárakban. A tanácsnak erre vonatkozó előterjesztését 103 szavazattal fogadták el 29 ellenében. Ezután következett a közigazgatás államosítása feletti vita. Végül elhatározták, hogy a realiskola számára szükséges telek-vásárlás és a honvéd kaszárnyákhoz szükséges kisajátítás ügyét a június hó 11-én tartandó rendkívüli közgyűlésen fogják tárgyalni. — Délután 2 órakor a főispán a közgyűlést berekesztette s folytatását mára tűzte ki. — A mai folytatolagos közgyűlésen a közigazgatási bizottságba — az elhunyt Simonffy Sámuel helyére — szótöbbséggel Tóby István választott be; a legtöbb szavazatot utána Kovács Gábor nyerte. Az igazoló választmány elnökévé K. Tóth Antalt, igazoló választmányi taggá pedig Sesztina Lajost nevezte ki a főispán. A Ludovika-akadémiában megüresedett alapítványi helyre 4-en pályáztak: Takács Ferenc gyámoltja Marjalaky Kálmán, — Kálmánchey Mór fia Kálmán, — Jelenffy Kornél fia Zoltán, — Buzás Elek fia Elek. A közgyűlés elhatározta, hogy első helyen Kálmánchey Kálmánt, második helyen Jelenffy Zoltánt, harmadik helyen Buzás Eleket, negyedik helyen pedig Marjalaky Kálmánt ajánlja. Több apró ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Esküvő. Dr. Szentpáli Béni, tehetséges és képzett debreczeni fiatal női orvos, kire a nőgyógyászati terén még igen szép jövő vár, június hó 2-án, azaz kedden esküszik örök hűséget Szöllős-Végyardóban (Ugocea megye) Horthy Agnes kisasszonynak, Horthy Vilmos ugoceamegyei nagybirtokos szép, művelt, kedves és szellemes leányának. Az ifju pár az esküvő után Lublóra utazik, hol a nyár folyamán Dr. Szentpáli Béni mint fürdői orvos működik, de ősszel haza térnek Debreczenbe. Tiszta szívből kívánunk boldogságot az ifju párnak!

Elhunyt szerkesztő. Csukási József, a »Budapesti Hírlap« megalapítója és szerkesztője, hosszú szenvedés után Budapesten elhunyt. Az ő szorgalma, tehetsége és ügyessége virágoztatta fel a »Budapesti Hírlap«-ot, mely ma a legelterjedtebb hazai lapok egyike. Halála által nagy veszteség érte a magyar hírlapirodalmat, melynek Csukási legtevékenyebb és letehetősebb munkásai közé tartozott. Béke hamvaira!

Jogászok majálisa. Híresek voltak mindég Debreczenben és környékén a debreczeni jogászok mulatságai, mert őket pompás tánczosoknak ismerik a lányok s ha mulatságot rendeztek, valóságos izgalommal várta már a fiatalság; hiszen az bizonyos volt, hogy kitűnően mulatott mindenki, a ki elmegy. Szerdán volt a jogászok majálisa. Már hetekkel előtte készülődött a fiatalság a majálisra s nagy számmal gyűlt egybe a nagyerdei vidamban, hol a Magyar-estvérek kitűnő zenekara mellett pompásan mulattak kivilágos-kiviradti. A jól sikerült majálison részt vettek a debreczeni hölgyvilágból: Bobory ezredezné, Kutrovics százasosné, Buzás Elekné, Szokolczay Lajosné, Ábrahám Lászlóné, Péchy Kálmáné, Rotschnek Emilné, Tikos Istvánné, Bekényi Péterné, Nagy Elekné, Bory Béláné (Bánháza), Szőlősy Imréné (Földes), Tóby Istvánné, Czégely Ferenczné, özv. Mózerné, Szathmáriné, Luxné, Steinacker Sándorné, Fényes Lajosné (Ujfalu), Emmert Antalné, Beér Kálmáné, özv. Árvayné, Tury Albertné, (H.-Szoboszló), Kun Lászlóné (M.-Pályi), Bácsy Lászlóné, özv. Hevesiné, Dr. Ozory Istvánné, Nagy Lajosné, Veress Kál-

máné urhölgyek és Buzás Erzsike, Szőlősy nővérek (Földes), Tóby Pepi, Rotschnek nővérek, Bekényi Anna, Ábrahám Irma, Bobory Margit, Dienes Karolina, Otlík Erzsike, Czégely Ilona, Mózer Irén, Bácsy nővérek, Szathmáry nővérek, Steinacker Viola, Fényes Irén (Ujfalu), Emmert Antónia, Beér Margit, Árvay Ilonka, Vecsey Gizella (P.-Ladány), Lux Edit, Kutrovics Ella, Nagy Vilma, Tury Erzsike (H.-Szoboszló), Peleskey Emma, Kun Erzsike, Szokolczay nővérek, Péchy nővérek, Veress Jolán, Nagy Ilonka kisasszonyok. Az első négyest negyven pár táncsolta.

Vasuti összeütközés a dohánygyárban. Tegnap d. u. 4 óra tájban vasuti összeütközés történt a dohánygyárban. Egy mozdony teherszállító kocsival a gyárba indult, de a fékező nem vette észre és a fékező korongot nem fordította el, minek következtében a mozdony arra a vágányra ment át, melyen már egy másik mozdony volt. Gombacsek József kocsielő odarohant a vágányhoz, de a mozdony elütötte őt, jobb lábán könnyű sérülést okozva, és nagy erővel ütközött össze az utjában álló másik mozdonyal. Mindkét mozdony, de különösen a haladó, igen jelentékeny sérüléseket szenvedett. A kár azonban nem több 300 frtnál. A sérült fékező a maga lábán ment lakására, hol családja ápolja. A vizsgálatot megindították ellene.

Egyház. A debreczeni ref. egyház tanácstermében 1891-ik évi május hó 31-dik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartaték. Targy: több rendbeli fontos ügyek.

A falusi járványok terjedésének meggátlása czéljából rendeletet bocsátott ki e hó 11-én a belügyminiszterium. A rendelet abból az okoskodásból indul ki, hogy a járványos kóroknak falu helyen való terjedését a tapasztalat szerint leginkább az mozdítja elő, hogy a lakosokba tul vannak zsu-folva és e mellett a szoba talpzata, illetőleg földje, valamint fala, hosszu időn át mindenféle tisztatlansággal, fertőző anyaggal s kivált ha hevenyrágályos bajban szenvedő beteg is fe-küdt a szobában, akkor annak földje, fala és levegője annyira megtelik a kór csiráival, hogy az otttartózkodás veszedelmes. Ennek a bajnak az otttartózkodás veszedelmek, leg-czelszerűbben azzal lehet elejét venni, ha a szoba falát gyakran kimeszelik, a földjét pedig időnkint legalább is egy lábnyira felassák s a felassott helyet máshonnan hozott tiszta földdel kitöltik. Járványos időben s oly házakban, a melyekben hevenyrágályos betegek feküdtek, a falaknak levakartatása s újra meszeltetése stb. kötelezőleg ven előírva, de a minél nagyobb tisztaság máskor is ajánlatos, mert az említett intézkedések megtétele sok esetben elejét veheti valamely járvány elterjedésének. Tekintettel tehát az elmondottakra, valamint különösen azon körülményre, hogy a hatóság az 1876-ik évi XIV. t.-cz. 10. szakasza szerint mindazt, a mi a közegészségügyet előmozdithatja, kényszer útján is eszközölheti, a miniszterium utasítja a törvényhatóságokat, hogy a falusi lakosságot az említett veszedelemre figyelmeztesse. Ezek-nek az intézkedéseknek czélzerűségéről meggyőzze, hogy az illetők maguk vállalkozzanak lakásuk legnagyobb mértékben való tisztántartására és a szoba földjének megcserélésére. A mennyiben pedig a lakosság ezt önként nem vonakodnék és a törvényhatóság mindennemű eszközöltetését akár a fenforgó viszonyok miatt, akár a községben uralgó járványrágályos kórok sikeresebb elfojtása czéljából szakszerűségnek véleménye alapján mulhatlanul szükségesnek tartaná: utasítja a miniszterium a törvényhatóságokat, hogy a hivatolt törvényszakasz értelmében kényszer útján is rendelkezék és ez irányban tett intézkedéséről jelentést tegyen.

Templom rablás. P.-Ladányi levelezőnk írja, hogy ott Ur napjára virradóra Joga István sepsi-szentgyörgyi születésű fodrász vándorló-legény bemászott a ref. templomba és onnan az asztalterítőköt, a bibliákat és a zsol-tárokat ellopta. De mikor elakarta adni azokat, megfogták. Érdekes, hogy az egyik lopott zsol-tárt éppen annak akarta eladni, a ki ott hagyta azt a templomban. A betörőt l tartóztatták és át-kísérték Debreczenbe. — Lám, a bibliát is ellopták, mondja, »ne lopj« és még a bibliát is ellopták.

*** Közgyűlés.** A debreczeni iparos kör f. évi május hó 24-ikére kitűzött évi rendes közgyűlése kellő számú tagok hiánya miatt határozatképeséggel össze nem jöven, ezen közgyűlés f. évi június hó 7-ikére, d. Targyosorozat ugyanaz, a mi az első közgyűlésen. Kelt Debreczenben, 1891. május 24-én. Szepessy Gusztáv elnök, Dr. Bakos Imre titkár.

*** Önképzőkori diszgyűlés.** A debreczeni ev. ref. tanítóképezdei önképzőkör f. évi május hó 31-én, azaz vasárnap, az akadémia VI-dik számú tanteremben évzáró diszgyűlést tart. Műsor: 1. »Hymnus«, Erkel Ferencztől, előadja a tanítóképezdei ének- és zenekar. 2. Elnöki megnyitó, Tassi Miklóstól. 3. Jegyzői jelentés az önképzőkör 1890—91. évi állapotáról, Bor Jánostól. 4. »Dalünnepe«, Thern Karolytól, előadja a tanítóképezdei énekkar. 5. Komoly szavaltat Tassi Miklóstól. 6. Népdal-egyveleg, zenekarra átírta Tóth Lajos, előadja a tanítóképezdei zenekar. 7. Vigaszavaltat, Burai Jánostól. 8. »Pepi tant«, Geneetól, előadja a tanítóképezdei énekkar. 9. Jegyzői jelentés a pályaművek bírálatáról, felolvassa Tóth Endre. 10. Népdal-egyveleg Goll Jánostól, előadja a tanítóképezdei énekkar. 11. Komoly szavaltat Tóth Lajostól. 12. Kossuth induló, előadja a tanítóképezdei ének- és zenekar. Ugy az ének, mint a zenekart Tóth Lajos vezényli. A gyűlés kezdete d. u. 5 órakor.

*** Eljegyzés.** Nagyvárad Soly-mossy István cs. és kir. hadnagy, néh. Soly-mossy Bálint orsz. gyűlési képviselő fia, a nagyban eljegyezte özv. Uramovics Sándorné csomaközi földbirtokosnő kedves és művelt leányát Margit kisasszonyt. Zavar-talan boldogság kísérje az ifjú pár frigyét!

*** Az ifjuság munkálkodása.** Megjelent a debreczeni hittanszaki önképző társulat »Közöny«-ének 7-dik száma, a következő változatos tartalommal: — »Felszállt a mennybe«, költemény Szabolcska Mihálytól; »Krisztus váltás-munkája«, theologiai értekezés Jánossy Zoltántól; »Piros pünköstnapja«, költemény Csánki Benitől; »Örök szeretet Istene«, költemény Jánossy Zoltántól; »Oratóriumi szemle«, Balogh Ferencz 4 tétől; »Excelsior«, költemény Jánossy Zoltántól. Végül vegyes közlemények.

*** Nyilvános számadás.** A függetlenségi párt és kör által f. május hó 23-án, szombaton, a Margit-fürdő nagytermében tartott nyári táncvizsga alkalmával befolyt jegyekből 114 frt; felülfizetésekből 68 forint 50 kr.; összesen 182 frt 50 kr. A kiadás 95 frt 75 krt tesz, vagyis a tisztajövedelem 86 forint 75 kr. Felülfizettek: Thaly Kálmán, Kiss Albert, N. N. urak 5—5 forintot; Dr. Legányi Gyula, Herczeg János urak 3—3 forintot; B. Nagy János, Kertész János, Kertész Mihály, Vályi Nagy Gusztáv, Pethő György, Kiss Áron, N. N., Dr. Szikszay Szabó József, özv. Tóth Bálintné 2—2 frtot; Kanizsai Endre, Szemere Lajos, Kulcsár József, Horváth József, Nagy Károly, Öry János, Alföldy Gábor, Kertész Lajos, Csobán József, Kerékgyártó József, N. N., Kiss András, Kertész Imre, Szücs László, Rab László, ifj. Kertész István, ifj. Kertész János, Pósalaki Andrásné, Öry Mihály, Kiss Mór, Somogyi Pál, Szinay Gyula, Nagy Zsigmond, Végh András, Sebess György, Szőke János, Szabó Miklós, Harangi Sándor 1—1 forintot; Lóska Imre, Salánki Mihály, Vedres Mihály 50—50 krt, összesen 68 frt 50 krt, mely szíves adományaikért a párt és kör nevében há-lás köszönetét fejezi ki a rendező bizottság.

*** Sétahangverseny.** A katonai zenekar holnap d. u. 6 órakor a »Margit-fürdő«-udvarkertjében (kedvezőtlen idő esetén pedig a nagy teremben) sétahangversenyt rendez, a következő változatos műsorral: 1. »Mária-Valéria induló«, 2. Nyitány »Az ördög elmenekült« című operából, Balfettől. 3. »A szerelem anyala«, keringő Waldteufeltől. 4. Steier-dal, Wirth-től. 5. Bécsi dalok, négyes, Hornytól. 6. Nyitány »Rigoletto«-ból, Verdítől. 7. »A bádeni parkból«, polka mazur, Wisneth-től. 8. Egyveleg a »Czigánybáró«-ból, Czapektől. 9. »Hygiea« polka, Novacektől. 10. Induló.

*** Iskola-látogatás.** Kis József kir. tanfelügyelő a debreczeni elemi iskoláknál a szokásos második felévi látogatását ismét megkezdte.

*** Husárok** megállapítva, s bejelentve 1891. május 27-től jun. 3-ig. 44 kr. Rác György-nél csapó-utca 523. sz. a. Kovács Jánosnál Csapó utca 791. sz. a., Bencze Józsefnél árok-u. 703. sz. a., 50 kr. Ungvári Andrásnál piacz u. 1-ső szék. czepléd u. 55. dedó u. 125. Mester u. 1113. Tanító utca 1392, csapó u. 3162 sz. a. Rác Gy.nél czepléd utca 2599, Csapó utca 528. sz. a. a mészáros társaságnál Mester-utca 3635, Csapó-u. 240, és 376. könyök utca 574, kut u. 2323 sz., 52 kr. a mészáros társaság 18 székiben, Kovács Jánosnál a hentes székben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piaczon. Debreczen, 1891. május 26. Debreczen szab. kir. város rendőr főkapitánysága.

*** Lövészet.** A május 28-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mélylövessel R a d e c z k y László 1 drb 2 frtos tallért, legjobb körlövessel W e s z t e r István 1 drb 1 frtos tallért.

*** Elvezett** a nagyerdei vígadóban tartott jogász majális alkalmával egy gránát kövekből álló karperecz. A megtaláló kéréti azt a III. kerületi r. kapitányságnál letenni.

Irodalom és művészet.

— A szobrászok nesztora meghalt. Hähnel Gyula, a legöregebb német szobrász, életének 80-ik évében elhunyt Drezdában. 1842-ben jutalmat nyert egy Bonnbán kitűzött pályázaton Beethoven szobrával, melyet aztán ércbe öntöttek és 1845-ben felállították a bonni székesegyház előtti téren. Nagyobb műve Prágában van: IV. Károly szobra, melyet a prágai egyetem jubileuma alkalmából, 1848-ban lepleztek le. Ezen kívül befejezte a jeles szobrász a bécsi Schwarzenberg lovasszobrot, továbbá az ő műve Frigyes Vilmos braunschweigi herceg lovasszobra, Körner Tivadar háromméteres szobra Drezdában, melyet 1871-ben állítottak fel. A bécsi operaház két bronz pegazusát szintén Hähnel mintázta, ki 1842. óta tiszteleti tagja volt a drezdai akadémiának. 1845-ben meghívást kapott a bécsi képzőművészeti akadémiához tanári állásra, de nem fogadta el, hanem Drezdában, az állam által emelt műteremben működött mint tanár, egész haláláig.

Közgazdaság.

— Mikor bocsássuk a marhát tenyésztésre? Arra a némileg vitás kérdésre, hogy mikor bocsássuk a fiatal állatot tenyésztésre, egy német mezőgazda a következő nézetét közli: Minél korábban bocsátjuk az állatot tenyésztésre, annál korábban értékesítik a takarmányt és ez okból minden racionális állattenyésztő igyekezni fog a fiatal marhát, mihelyt csak testi fejlődése megengedi, tenyésztésre bocsátani. Ha e tekintetben elmulasztjuk a kellő időpontot, ha nem elégtetjük ki az állatot párzásra irányuló kívánsággal, könnyen megesik, hogy az állat termeketlen marad. A kellő időpont pedig akkor következik be, a midőn a testkifejlődés már annyira haladt, hogy a vemhesség nem akadályozza az anyaállat növést. Kisebb fajok gyorsabban fejlődnek ki, mint a nehéz nagy fajok és ezért hamarabb bocsáthatók párzásra. — A testkifejlődést nagyon is bizlaló takarmánnyal elősegíteni csak hátrányos lehet, mivel az ilyen hirtelen gyarapított jószág nagyon is disponál mindenféle betegségre s különösen az elvetélésre és termeketlenségre. Minél természetesebb a fiatal jószág táplálkozása, annál inkább fog ellentáthatni a betegségeknek, annál szabályosabban fog fejlődni szerveinek működése. Épp azért, bár mennyire kívánatos, hogy a fiatal állatok mielőbb bocsáttassanak tenyésztésre, ennek időpontját még sem kell siettetni tulságos takarmányozással. Hiszen eléggé ismeretes, hogy az állati testnek bizlaló takarmány segélyével való korai kifejlődése, a mint azt a shorthornoknál látjuk, kedvez ugyan a hizóképességre, de hátrányosan befolyásolja a tejelőképességet és a termékenységet, miért

legnagyobb hibának tűnik fel, ha a tenyésztőt tulságosan tartják takarmánnyal. Kisebb fajok megfelelő takarmányozás mellett azt a testkifejlődést, mely őket párzásra képesíti, 1½—1¾ év alatt érik el, nagyobb fajok 1½, 2½ év alatt. A hol a tejelő képességre fordítatik első sorban figyelem, ott valamivel előbbre, a hol a hizóképesség és tenyésztés a fő cél, ott későbbre kell a párzás idejét tenni. A tejkiválasztás az első borjadzás után még csekély és csak a 3-ik és 4-ik borjadzás után éri el tetőpontját, a mikor már a test kifejlődése is véget ért.

Szerkesztői üzenet.

Fuchs Emil urnak, Ujvidék. Ajánlatát nem fogadjuk el, mert regényvel el vagyunk látva s különben sem igen van kedvünk kétes értékű fordítások közlésére.

»Hogy készült el a falu ködmöne?« Mi ugyan tudjuk, hogy mire céloz, de így megírva sokan nem értenék meg. Az olvasó közönség nagy része nem értendő, hogy miről van tulajdonképen szó. Hirlapi cikket nem szabad úgy írni, hogy megértéséhez kommentár legyen szükség.

Moretti urnak, Budapest. Bővebb információt kérünk, mert leveléből ugyan édes-keveset tudunk ki-venni.

A »Közpapok Lapja«-nak. Igazán csodálatos, hogy ennyi gorombaságot tudtak 5—6 sorba beszorítani. Igazán nagy mesterei önk a gorombaságnak, diplomát érdemelének belőle. Ha majd lesz arra időnk, hogy önkkel is foglalkozzunk, ki fogjuk mutatni, hogy a nihilista címre mennyire rászolgált!

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu fõmunkatárs.

37.150

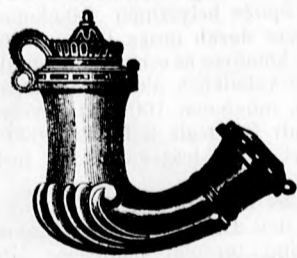
III. 1890

Hirdetmény.

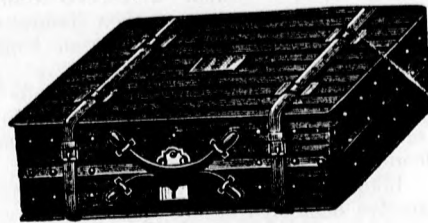
A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság udvarán levő kut rozszant állapota, vizének csekély élvezhetlen volta gyökeres kitisztítást és ivásra alkalmas viz nyérése végett, esetleg tetemes mélyítést igényelvén, felhivatnak mindazok, kik az ez iránybani munkálatok teljesítését elvállalni hajlandók, hogy a kut jelenlegi állapotának megtekintése után jó és bő ivóvíz nyérésehez szükséges munkálatra vonatkozó javaslataikat részletes költség előiránnyal együtt ezen kir. pénzügyigazgatósághoz f. évi június 15-ig írásban terjesszék elő.

Debreczen, 1891. május 25.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Adler-féle tajtekipipák gyári raktára

98 100—10

Mindenféle **utazási- és toilette-czik-**kek legjutányosabb árban kaphatók
Szent-Királyi Tivadar
műiparuk raktárában
Debreczen, városház épületében.

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÈGNÉL
DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Nagyválasztékban kaphatók:

napernyők,
női-, férfi- és gyermek-
harisnyák
207 olcsó, szabott árakban. 21

Árlejtési hirdetés.

A debreczeni kereskedő társulat által építendő Kereskedelmi akadémia és társulati ház építési munkáinak felvállalására írásbeli zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ezen építés munkáira következő összegek vannak előírányozva.

I. II. Föld és kőműves munkára	64773.38	frt
III. Kőfaragó munkára	8419.10	•
IV. Vasgyári munkára	9740.71	•
V. Ácsmunkára	9162.02	•
VI. Palafedő és cserepező munkára	2050.84	•
VII. Bádogos munkára	2429.91	•
VIII. Aszfaltozó és facement munkára	1114.49	•
IX. Asztalos munkára	7991.68	•
X. Lakatos munkára	4036.46	•
XI. Mázoló munkára	942.70	•
XII. Üveges munkára	3973.79	•
XIII. Terazzo és burkoló munkára	3622.68	•
XIV. Szobafestő munkára	571.—	•
XV. Szobrász munkára	3135.—	•

Együtt: 122.023.76

Az építési munkák akár együttesen, akár külön-külön adatnak ki.

Az ajánlati összegnek 5%-át tevő óvadékkal és 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatokban határozottan kitéendő, hogy ajánlattevők a feltételeket ismerik és azokat elfogadják.

A borítékon megjelölendő azon munkanem, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az elfogadott ajánlatok biztosítéka 10%-ra kiegészítendő, az el nem fogadott ajánlatok óvadéka a versenytárgyalás napjától számított 8 nap lefolyása után ajánlattevők rendelkezésére bocsájtatnak.

Az építési tervek, költség-számítások és vállalati feltételek Budapesten, Gerster Kálmán műépítész ur irodájában (VIII. ker. vas-utca 14. sz.) és a művezető irodájában Debreczenben (Péterfia-utca 974. sz.) megtekinthetők esetleg a költség-számítások és feltételek ivenként 25 kr-ért megszerezhetők.

Az építés helyszínén felhalmozott mintegy 13 ezer darab ócska téglá és 40 ezer drb cserép a kőműves és cserépfedő munkára ajánlatot tevő vállalkozó által átveendő, mely anyagért és p. minden 1000 drb egész téglá 16 frt 1 kmtr fél téglá 3 frt és 1000 drb cseréptégláért 17 frt lesz vállalkozó terhére számításba véve.

A zárt ajánlatok f. évi június hó 13-ik napjának déli 12 órájáig Zádor Lajos urhoz a kereskedelmi társulat elnökéhez (Debreczen, Piaczter város ház épület) adandók be, és jun. hó 13-án d. u. 3 órakor a kereskedelmi és iparkamara hivatalos helyiségében (Debreczen, hatvan-utca 1445. sz.) nyilvánosan bontatnak fel.

A bánatpénz a debreczeni kölesönös segélyező-egylet pénztáránál letétbe helyezendő és az erről kiállított nyugta az ajánlatához melléklendő.

Elkészve beadott, vagy kellő bánatpénzzel felszerelve nem levő és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébresztető kifejezések fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A kereskedőtársulat fentartja magának azon jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson.

Kelt Debreczenben, 1891. május 24-én.

A kereskedő-társulat.

Utánnomás nem díjaztatik.

271 3--

Nyári helyiség!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség és vendégeim tudomására, hogy évtizedek óta fennálló kis vendéglőm

nyári helyiségét,

mely teljesen szél, por és esőmentes, **vasárnap, május 31-én,** elsőrendű zenekar működése mellett

megnyitom.

Ezzel kapcsolatban felhívom a közönség figyelmét bent étkezésre, mint kihordásra igen alkalmas magyaros

K O N Y H Á R A,

mely jutányos árak mellett változatos, kitünő minőséggel áll rendelkezésre.

Mindennemű **italok,** jégbe hűtött **sör, ásványvizek** stb. kaphatók a nap bármely órájában.

Szolid vendéglőmet továbbra is a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, tisztelettel

TÖRŐ IMRE,

vendéglős, csapó-utca 330. sz.

Eladó ház és föld.

Darabos-utca **1000 ház szám asatt levő utcára 15 öl széles ház,** építésre különösen alkalmas telekkel, Ondódi (Czucza) 40 öl földjével, mely tanyai épülettel is el van látva, avagy a nélkül is **eladó.** Értekezhetni a fentjelzett házszám alatt lakó tulajdonossal.
269. 3-1.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely- és deszkatetők behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá czulapok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére hordókban á 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu

10-8 **coaksot** 68
(pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága Debreczenben.

AZ »EPERJESI NÉPBANK« KÁLYHAGYÁRA

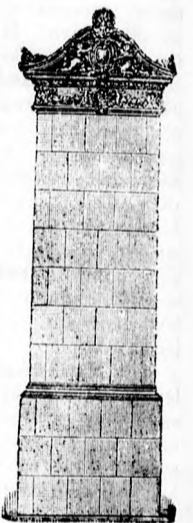
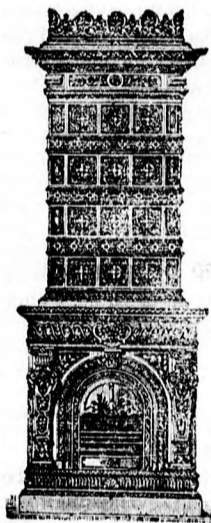
kályháinak szépségével és kitünő minőségével nemcsak a nagyérdemű vevő közönség tetszését és meglegedését megnyerni szerencsés volt, hanem a kereskedelmi **Miniszter ur Ó Excelleuciája** is, a birtokunkban lévő kegyes leiratának tanúsága szerint, **kályhagyárunk létesítéséről örömmel vett tudomást és azt gyártmányai alapján, a maga nemében első rangu vállalatnak minősítette.**

Miért is igen jó minőségű és izlésteljes kivitelű

finom cserépkályháinak

nagy választékát és készletét, a t. cz. közönségnek megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetőek Debreczenben

Kovács Gyula vaskereskedő urnál

vagy Eperjesen a tulajdonos

271. 10-1.

EPERJESI NÉPBANKNÁL.

Büdössári és Turvékony-Mária-völgyi

GYÓGYFÜRDŐKRE

Bakó József uradalmi tisztartó ur által eszközölt meghirdetések után tudatom e két fürdőt látogató n. é. vendégekkel, hogy azoknak bérletét a tulajdonos, gróf Vay Ádámné ő méltóságával ismételen megújítottam, így az eddig megjelent hirdetés annyiban szenved változást, hogy a mélyen tisztelt vendégek ellátásáról, valamint eddig, úgy ezután is én magam fogok gondoskodni és hogy mindkét fürdőre nézve a szoba megrendelések, valamint írásbeli megkeresésekre — melyek egyenesen hozzám **Büdössári fürdő,** u. p. **Avas-felső-falu** intézendők — én magam nyújtok bővebb felvilágosítást.

Tisztelettel

PÁNT ISTVÁN,

vendéglős.

276. 2-1.

Leszállított árak!

Atyámtól átvett **üveg, porcellán és konyha berendezési** üzletemben tulhalmazott raktár miatt az összes **asztali thea, kávé, mocca** készleteket, **függő lámpákat, fa- és bádóg-tálcákat, virág-vázákat, disz-korsókat** a mai naptól leszállított

gyári áron

szolgálom.

Debreczen, 1891. május hó.

Tisztelettel

251 15-11

lfj. Pájer József.

Kardos László

Czegléd-utca.

Ajánlja:

kitűnő színes
függönyeit,
ágy terítőit,

olcsó és igen jó
BUTORSZÖVETEK

221.

8.—

Kiadó tanyabirtok.

A Kis-Elepen, közel B.-Ujvároshoz, 19¹/₂ nyilas (110 cat. hold) **első osztályu tanyaföld,** gazdasági épületekkel és lakházzal ellátva, folyó év október hó 1-ső napjától 6 évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni

Kerekes Gézával

czegléd-utca 44. sz.

258.

4—3.

Uj üzlet!

A n. é. tisztelt közönség b. tudomására hozom, hogy a

rózsa-tér 12. sz. a. Stahl G. ur házában,

a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

fűszer, festék, liszt és ásványviz

kereskedésemet megnyitottam, a melyet változatlan elvem mellett a legszolidabb alapon folytatok; ezuttal nyílik alkalmam igen tisztelt vevőimnek eddig irántam tanúsított bizalmukat megköszönni és kérem újabb vállalatomat szíves pártfogásukkal továbbra is támogatni.

133

Tisztelettel

20—12

KOHN HENRIK

Főüzlet: rózsa-tér 12. sz. Fióküzlet: főutca 1712. sz.

SOHA TÖBBÉ ELŐ NEM FORDUL

e ritka

ALKALMI-ELADÁS!

— Majdnem ingyen. —
Csak! 2 frt 60 kr. Csak!

egy kitűnő zsebóra
igen elegáns lánczczal!

Miután az összes külföldi fiók-üzletem feloszlik. kénytelen vagyok a készletben levő óriási raktáramat elárúsítani, úgy, hogy máától kezdve

egy igen finom, jól járó órát

urak hölgyek vagy fiuk számára **2 frt 60 kr** potom áron adok el, ingyen mellékelve hozzá egy igen divatos lánczot. — A megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek utánvét mellett.

ELSŐ és LEGNAGYOBB ÓRARAKTÁR

(CARL POLLÁK)

Bécs, Novoragasse 43. sz.

Felséges ünnepi ajándék!

263.

10—2.

35,754.

IV.—890.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1890. évi 89,142. számú rendeletével a t.-csegei pénzügyőri laktanya elhelyezéseül szolgáló kincstári épület kijavitása elrendeltetvén, a hajdumegyei kir. államépítészeti hivatal által felülvizsgált előzetes költségvetés szerint 748 frt 40 kr, azaz hétszáznyvennyolcz frt 40 kr költséggel felszámított javítási munkálatokra ezennel

árlejtés

hirdettetik.

Az árlejtés határnapjául f. 1891. évi jun. hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája, színhelyűl pedig a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság VIII-ik ügyosztályának hivatalos helyisége tüzetik ki.

Részt venni kívánók felhivatnak, hogy a jelzett időben és helyen, a fentebb számszerint kitüntetett javítási költség 10%-nak megfelelő bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

A részletes költségvetés a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság VIII-ik ügyosztályában naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5 óráig megtekinthetők.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Debreczen, 1891. május 23-án.

267 3—2

Szunyogh.

Uszoda megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a kedvező idő beálltával

FEDETT USZODÁMAT

folyó év május 1-én megnyitottam.

Az uszoda medenczéje 22 R. fokra van felmelegítve és az egész helyiség fűtve van, úgy, hogy állandóan 20 fok a levegő. — Az úszás tanítást a budapesti úszómester **Végh Lajos** fogja eszközölni.

Beiratkozhatni a fürdőpénztárnál bármikor.

Az uszoda nyitva van mindennap

reggel 5-től 9-ig férfiaknak

„ **9-től 1 óráig** nőknek és egész délután férfiaknak.

FÜRDÉSI DIJ:

Felnőtteknek — egyszeri használat — 30 kr.

Tanulók, gyermekek és katonák részére 20 kr.

Beiratkozás úszás tanulásra 1 frt.

Minden úszó lecze 10 kr.

Felszabaduláskor 1 frt. 220—B 5.

Idény bérlet személyenként 6 frt.

A nagyérdemű közönség minél tömegesebb látogatását kéri

tisztelettel

a tulajdonos.

Az egyesült magyarhoni

üveggyár részvénytársaság

debreczeni raktárát (Piacz, 1903. Weisz Sándor ur házában)

felosztatván, a raktár helyiségében található

összes üveg- és porcellán-árak

mig a készlet tart

— T E T E M E S E N —

leszállított áron,

készízetés mellett elárusittatnak.

254 5—4

Kiadó föld.

A sámsoni országot mellett levő új-
osztású földön 80 cat. hold föld, gazda-
sági épületekkel ellátva 1891. szeptember
hótól kezdve több évre haszonbérbe ki-
adó. Értekezhetni erről a tulajdonos **Er-
délyi Ferenczcel**, miklés-utca 1925.
sz. a. 257 6-4.

Lakás berendezésekhez

teljes választéku raktár
szőnyeg, butorszövet,

függöny
ágy s asztaltakarókban

Kunz József és Társa cégénél

kistemplom bazár.

A „MARGIT“ FÜRDŐ-INTÉZET hidegviz-gyógyintézete

a kor minden kényelmével és kelleivel ellátott

Május hó 1-én megnyitott.

Beiratkozhatni a nap bármely órájában, a fürdőintézet irodájában.
A gyógyintézetet a legjutányosabb árak mellett bocsájtom a nagyérdemű
közönség használatára.

Beiratási díj egyszersmindenkorra . . . 3 frt.
Egy heti használat naponta kétszer . . . 5 frt.
Egy heti „ „ egyszer . . . 3 frt.
A kiszolgáló gyógykezelőnek hetenként . . . 1 frt.

A gyógyintézet nyitva van:

Mindennap reggel 5 órától 9 óráig férfiaknak.
„ „ 9 „ 12 „ nőknek.
„ „ délután 4 „ 7 „ férfiaknak.

A gyógyintézet folytonos orvosi felügyelet alatt áll és a gyógyszeremlyezet
a leghirnevesebb gyógyintézetekből lettek szerződötve.

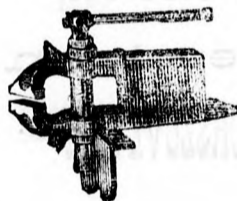
A gyógyintézet, mint eddig M. U. Dr. Tihanyi Sámuel orvos ur személyes
felügyelete alatt áll, ki az egyes gyógyműveleteket meghatározza. Más orvosok
gyógyrendelményei tekintetbe vétetnek és a szerint eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség minél tömegesebb látogatását kéri

tisztelettel

220. A-5.

A TULAJDONOS.

TÓTH GYULA

ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház sarkán.

Ajánl:

Gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

GAZDASSZONYOKNAK

konyha felszereléseket,

Iparosoknak

minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb acél szerszámokat
utóbbiakért minden darab jótállás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legszilárdabb készítményekben

Legjutányosabb árak.

227.

100-41.

Nyomatott a »Debreczen« nyomda részvénytársaságnál 1891.